

Győri Ítéltábla

Pf.III.20.030/2022/6.

A Győri Ítéltábla a Hidas és Szücs Ügyvédi Iroda (Cím6, ügyintéző: dr. Szücs Tamás ügyvéd) által képviselt Felperes1 (cím1, ügyvezető: Felperes2) I. rendű, Felperes2 (Cím4) II. rendű felperesnek a dr. Czigány Eszter jogtanácsos által képviselt Alperes1 (Cím2) alperes ellen közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2022. január 24. napján kelt 13.P.20.195/2021/15. szám alatti ítélete ellen a felperesek részéről 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Köteles megfizetni 15 napon belül az alperes javára az I. r. felperes 911.880 (Kilencszáztizenegyezer-nyolcszáznyolcvan) forint, míg a II. r. felperes 389.630 (háromszáznyolcvankilencezer -hatszázharminc) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított releváns tényállás szerint a korábban az gazdasági társaság1 (mint bérlő) és a gazdasági társaság2 (mint bérbeadó) között a frsz.1 forgalmi rendszámú Audi RS6 típusú személygépjármű vonatkozásában létrejött hosszútávú gépjármű használói (üzembentartói) szerződést – a továbbiakban bérleti szerződést - 2018. szeptember 1. napjától bérlői pozícióban az I. r. felperes folytatta (1/F/2., 1/F/2/2.). A bérbeadó és az I. r. felperes között további megállapodás jött létre az frsz.2 forgalmi rendszámú IVECO típusú tehergépjármű, és az frsz.3 forgalmi rendszámú HUMBAUR típusú utánfutó bérbeadására vonatkozóan. (1/F/3, 1/F/4)

[2] A bérbeadó 2020. november 26. napján arról tájékoztatta az I. r. felperest, hogy a finanszírozó bankok felé fennálló tartozásai miatt a számláit zárolták. Emiatt a járművek használati díját az I. r. felperesnek vagy teljes egészében ki kell egyenlítenie, vagy a járműveket vissza kell szállítani a bérbeadó telephelyére. Az I. r. felperes a bérbeadótól a járművek megvásárlásához szükséges összeg közlését kérte. A bérbeadó 2020. december 1. napján kelt emailben az bérleti szerződéseket azonnali hatállyal felmondta, felszólította az I. r.

felperest, hogy haladéktalanul, de legkésőbb 3 napon belül szolgáltatassa vissza a gépjárműveket. (1/F/6) Ugyanezen a napon (a II. r. felperes lakóhelyén) a bérbeadó képviselője birtokba vette – az alperes munkatársának jelenlétében – az Audi RS6 típusú személygépjárművet, illetve az IVECO típusú tehergépjármű rendszámát letörte.

[3] A bérbeadó képviselője 2020. december 4. napján ismeretlen tettes ellen feljelentést tett. A feljelentés alapján jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntetnének megalapozott gyanúja miatt 11.030/821/2020.bü számon indult eljárásban az alperes 2020. december 10. napján kelt határozatával a II. r. felperessel szemben kutatást és lefoglalást rendelt el, melyben előírta az IVECO tehergépkocsi és a HUMBAUR járművek átvizsgálását is. (1/F/7) E határozat végrehajtása során a 2020. december 11. napján kelt 11.030/821-14/2020.bü számú jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a II. r. felperes átadta az alperesnek az IVECO tehergépjármű forgalmi engedélyét, indító kulcsát és pótkulcsát, az Audi RS6 típusú gépjármű forgalmi engedélyét és indítókulcsát. (6/A/6.) A II. r. felperes 2020. december 11. napján panasszal élt a 2020. december 10. napján kelt alperesi határozattal és a 2020. december 11. napján kelt 11.030/821-14/2020.bü számú jegyzőkönyvben rögzített lefoglalással szemben, a kutatás ellen nem élt panasszal.

[4] Az alperes 2020. december 14-én is lefoglalást rendelt el a II. r. felperessel szemben 11.030/821-13/2020.bü számú határozatával. A 2020. december 14. napján kelt 11.030/821-14/2020.bü számú jkv. szerint a II. r. felperes átadta a HUMBAUR utánfutó törzskönyvét és forgalmi engedélyét is az alperesnek. A lefoglalással szemben panasszal nem élt (6/A/7-6/A/8.).

[5] A helységi Járási Ügyészség 2020. december 17. napján kelt B.1.../2020/3. számú határozatával a II. r. felperes 2020. december 11. napján kelt panaszának helyt adott és a helységi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2020. december 10. napján kelt kutatás és lefoglalás elrendeléséről szóló, valamint a 2020. december 11. napján meghozott lefoglalás elrendeléséről szóló határozatait hatályon kívül helyezte. A határozat indokolása szerint a dolog visszaadásának megtagadása csak polgári jogi következményekkel járhat, a sikkasztás tényállásában írt elkövetési magatartás nem valósult meg. A lefoglalt dolgok bizonyítási eszköznek, elkobzás alá eső dolognak nem tekinthetők, így sem a kutatás, sem a lefoglalás elrendelésének nem volt helye.

[6] Az alperes a 2020. december 11. napján kelt jegyzőkönyvben lefoglalt ingóságokat a bérbeadónak adta ki. E határozat ellen a felperesek jogorvoslattal nem éltek.

[7] 2021. január 4. napján a büntető eljárás során tanúként kihallgatásra kerülő II. r. felperes akként nyilatkozott, hogy a HUMBAUR típusú utánfutó országban, egy telephelyen található. (6/A/10.) Az alperes 2021. január 14. napján kelt határozatával az utánfutó törzskönyvét és forgalmi engedélyét is a bérbeadónak adta ki. A felperesek e határozat ellen sem éltek jogorvoslattal (6/A/11.).

[8] A felperesek módosított keresetükben a Ptk. 6:548 §-a alapján az I. r. felperes javára 94.200 euró, továbbá 20.213.458 forint, míg a II. r. felperes javára 49.650 euró, továbbá 435.000 forint vagyoni kár és annak 2020. december 11. napjától a kifizetés napjáig jár a Ptk. 6:48 §-a szerinti késedelmi kamata, valamint a II. r. felperes javára a Ptk. 2:52 § (1)-(3) bekezdései alapján 1.000.000 forint sérelemdíj és perköltség megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

[9] Az I. r. felperes kárát az Audi gépjármű 130.000 € piaci értékéből 84.200 €, a HUMBAUR utánfutó 10.000 €, az IVECO tehergépjármű 20.000.000 Ft, illetve az Iveco felnijeinek és gumiabroncsainak 213.458 Ft piaci értékében jelölték meg. A II. r. felperes vagyoni kárát az Audi vonatkozásában – az általa a korábbi bérlőnek megtérített - 45.800 €, az Audi felnijeinek és gumiabroncsainak 3.500 €, a gyerekülés 350 €, a fényezés védelmi bevonat és fóliázás 435.000 Ft-os értékében összegezte.

[10] Arra hivatkoztak, hogy az alperes - a közhatalom gyakorlásával – a 2020.12.01-i intézkedés kapcsán, majd a lefoglalás elrendelésével és végrehajtásával kárt okozott számukra. Az Audi RS6 gépjármű vonatkozásában jogsértően került sor 2020.12.01. napján a birtokviszonyok megváltoztatására. A bérbeadó képviselője - a három napos felmondási határidő bevárása nélkül - már a felmondás napján 2020. december 1-én megjelent a II. r. felperes lakóhelyén és az alperes munkatársának jelenlétében birtokba vette az Audi RS6 típusú gépjárművet. A rendőri intézkedés kapcsán nem vitatták azt, hogy maga az intézkedés az alperes jogszabályban meghatározott feladatkörébe tartozott, de állították, hogy annak hatására adták át az Audi gépjárművet a bérbeadó képviselőjének.

[11] A lefoglalást elrendelő határozat hatályon kívül helyezését követően – vélhetően a büntető eljárásról szóló 2017. évi XC.tv. (a továbbiakban Be.) 321. § (1) bekezdése téves alkalmazása miatt – az alperes a lefoglalt ingóságokat a lefoglalást elszenvedő helyett a bérbeadó részére adta ki. A lefoglalást elrendelő határozat hatályon kívül helyezése esetén - bár erre a Be. nem utal - nem a lefoglalás megszüntetésének szabályait kellett volna alkalmazni. Az egyetlen jogszerű megoldás az eredeti állapot helyreállítása lett volna, azaz az ingóságokat vissza kellett volna szolgáltatni az I. r. felperes részére. A kiadott iratok birtokában a bérbeadó elszállította a HUMBAUR típusú utánfutót is. Az ingók kiadásával az alperes megszüntette az I. r. felperes birtokosi minőségét.

[12] A bérbeadó és az I. r. felperes közötti elszámolási vita nem befolyásolja a lefoglalás, illetve a lefoglalt ingóság kiadásának törvénysértő jellegét. Az alperes a fentiekkel egyrészt a felperesek által megfizetett díjak biztosítékát jelentő gépjárműveket vonta ki az I. r. felperes birtokából, másrészt olyan ingóságokat is a bérbeadó birtokába juttatott, melyek birtoklására az nem volt jogosult. A járművekre olyan eszközök és kiegészítők voltak felszerelve (az Audi gépjárműre gyermekülés, védőfólia, felni és gumiabroncs, az IVECO tehergépjárműre felni és gumiabroncs) melyek nem tartoztak az üzembentartói szerződés keretei közé, azok tulajdonjoga a felpereseket illette meg.

[13] A II. r. felperes sérelemdíj igénye kapcsán arra hivatkoztak, hogy a II. r. felperes lakása előtt végrehajtott rendőri intézkedés köztudomásszerű lelki megterhelést okozott, az a II. r. felperes által napi szinten használt ingóságokat vonta el. A jogellenes intézkedéssel az alperes megsértette a II. r. felperes magánéletét, magánlakását és jóhírnevét.

III.

[14] Az alperes a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte, a felperesek igényét jogalap és összecszerűség tekintetében egyaránt vitatta. Arra hivatkozott, hogy a jogszabályoknak megfelelően járt el, a felpereseknek kárt nem okozott. Miután az ügyészség a határozatában nem rendelkezett arról, hogy kinek kell visszaadni a lefoglalt ingóságokat – az ügyésszel is egyeztetve – vizsgálta, hogy ki jogosult azokra. A lefoglalás időpontjában már tudta, hogy a bérbeadó a rendkívüli felmondás jogával élt, emiatt az I. r. felperes jogosulatlan használója volt a járműveknek. A gépjárművek elszállítását az üzembentartói szerződés 11. és 12. pontja is lehetővé tette. A felperesek a szerződés felmondásának tényét nem vitatták, nem jelezték felé olyat sem, hogy a bérbeadóval szemben igényvel léptek volna fel. A felperesek igényüket a bérbeadóval szemben érvényesíthetik.

[15] Az Audi gépjárművet nem foglalta le, azt a felperesek (az eljárás megindulása előtt) önként adták át a bérbeadónak, így kizárt ennek kapcsán a felelőssége. 2020. december 1. napján a járőr a jogszabályokban meghatározott feladatkörében járt el, az 1994. évi XXXIV. tv. (Rtv.) szerinti állampolgári bejelentésen alapuló intézkedési kötelezettségének tett eleget, magatartása a Ptk. 6:520 § d) pontja (jogellenességet kizáró ok) fennállta folytán nem lehet jogellenes.

[16] A HUMBAUR utánfutót is a felperesektől szállította el a bérbeadó, s nem ő adta ki. Az utánfutó forgalmi engedélye és törzskönyve lefoglalásáról szóló 11.030/821-13/2020.bű számú határozattal szemben nem éltek a felperesek panasszal. Emellett az utánfutó tulajdonjogának megszerzését az I. r. felperes csak állította, de azt nem igazolta.

[17] A tartozék jellegű dolgokat a lefoglalások nem érintették. A felperesek sem a lefoglaláskor, sem azután nem jelezték, hogy a lefoglalt járművekben olyan eszközök is voltak, melyek a tulajdonukat képezik, tulajdonjogukat semmivel nem bizonyították.

[18] A sérelemdíj igény kapcsán arra hivatkozott, hogy a rendőri intézkedéssel kapcsolatosan a felperesek nem éltek panasszal. A keresetből még az sem állapítható meg, hogy a megsértettként megjelölt személyiségi jogok hogyan és milyen mértékben sérültek. Vitatta a sérelemdíj mértékét is, utalva arra, hogy ha történt is jogsértés, az nem volt súlyos, vagy ismétlődő, annak nem volt a felperesre, vagy környezetére gyakorolt hatása.

IV.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította, kötelezte az alperes javára az I. r. felperest 2.320.640 forint, a II. r. felperest 888.368 forint elsőfokú perköltség megfizetésére.

[20] Arra hivatkozott, hogy a kártérítési felelősség szükségképpen általános, illetve a Ptk. 6:548.§-a (1) bekezdése szerinti speciális feltételei nem állnak fenn. Bizonyítatlan, hogy a felpereseket a gépjárművek vonatkozásában előadott tényállás alapján kár érte. A felperesek

kárukat ugyanis a gépjárművek értékéből vezették le, ugyanakkor nem azok értéke releváns, hiszen azokat csak bérelték. Emellett hiányzik a felpereseket esetlegesen ért kár és az alperes eljárása közötti okozati összefüggés is.

[21] Nem volt vitás a felek között, hogy a lefoglalás nem volt jogszerű, annak törvénysértő jellegét az ügyészség határozata önmagában igazolja. A bérbeadói feljelentés háttérében egy olyan bérleti jogvita állt, melyben az alperesnek nem lett volna hatásköre eljárni. Önmagában azonban az a körülmény, hogy az ügyészség nem találta megfelelőnek az alperes határozatát (azaz az alperes szakmai tévedése) nem alapozza meg a felelősségét.

[22] A közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítésének speciális feltétele sem teljesült maradéktalanul, mert a rendes jogorvoslati lehetőség kimerítésére nem került sor. E speciális feltétel a kereset tárgyává tett alperesi magatartás egy része (az ügyészségi határozattal is érintett ingók lefoglalása körében) fennáll, ezek kapcsán a felperesek a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslat lehetőségét kimerítették. Ugyanakkor az alperesi magatartás másik része vonatkozásában a felperesek a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslat lehetőségével nem éltek. Az alperes a lefoglalás megszüntetéséről az ügyészség határozatát követően olyan tartalmú határozatot hozott, melyben a lefoglalt ingóságokat a bérbeadó részére rendelte kiadni. A felperesek e határozatok ellen nem éltek jogorvoslattal, így az ingók bérbeadónak történt kiadásával kapcsolatos kártérítési igényük sem lehet alapos.

[23] Az egyes ingóságok vonatkozásában az alábbiakra mutatott rá:

[24] Az Audit önként adták át felperesek a bérbeadó képviselőjének, annak kapcsán az alperes részéről határozathozatalra nem került sor, egyéb intézkedés sem történt, így a kereset e körben eleve alaptalan. Az Audi elvitele kapcsán a felperesek nem is a helyszíni intézkedés formáját, hanem annak jogalapját vitatták. A II. r. felperes lakóhelye melletti helyszíni eljárás során az intézkedő rendőr csupán jogszabályban előírt intézkedési kötelezettségét teljesítette a bérbeadó feljelentése alapján, az intézkedésre köteles volt, az nem minősíthető jogellenes magatartásnak. A tényállást e körben a felek egyezően adták elő, emiatt a felperesek (E.Sz. és az intézkedő rendőr tanúként történő kihallgatására irányuló) bizonyítási indítványának teljesítését elutasította.

[25] A II. r. felperes a sérelemdíj igényével összefüggésben nem igazolta, hogy az intézkedés mennyiben okozott számára nem vagyoni hátrányt. Erre vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése azon fordulata, hogy a jogsértés tényén kívül további hátrány bizonyítása nem szükséges, nem jelenti azt, hogy a sérelemdíj minden csekély jelentőségű – a sérelemmel okozati összefüggésben álló – személyiségi jogsértés esetén igényelhető. Ezzel szemben az alperes bizonyította, hogy nem okozott személyiségi jogsérelmet, illetve magatartása nem volt felróható.

[26] Magát a HUMBAUR utánfutót az alperes nem foglalta le, csak annak iratait, az utánfutót a felperesek önként adták ki a bérbeadónak. Az iratok lefoglalásáról rendelkező határozat ellen panaszt nem nyújtottak be, nem merítették ki a jogorvoslati lehetőségeiket, így e téren a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének speciális feltételei sem állnak fenn.

[27] A járművekben lévő felperesi ingóságok (gyermekülés, felni, fényezésvédő) viszonylatában a felperesek kárának oka nem az alperes általi lefoglalás, hanem a bérbeadóval történő elszámolás hiánya. Ezen ingóságok tulajdonjoga és azok értéke kapcsán bizonyítást – mint szükségtelet – nem folytatott le.

[28] A fentiek mellett rámutatott arra is, hogy a Be. 321. § (1) bekezdése szerint a lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény elkövetésekor annak tulajdonosa volt és a tulajdonjogával kapcsolatosan észszerű kétség nem merül fel. Osztotta az alperes azon álláspontját, hogy a felpereseket a gépjárművek birtoklására feljogosító jogviszony a bérbeadói felmondással megszűnt, figyelemmel arra, hogy a felperesek nem hivatkoztak arra, hogy polgári perben vagy más módon vitatták volna a felmondás jogszerűségét. A felperesektől – az önkéntes jogkövetés keretében – elvárható lett volna, hogy ne csupán az Audi személygépjárművet, hanem a többi járművet is adják vissza a bérbeadó részére, ez következik az üzembentartói megállapodás 11. és 12. pontjából is. Ugyanakkor a felmondás jogszerűségét nem vizsgálhatta, mert egyrészt a felperesek a bérbeadói felmondás jogellenességére az alperes eljárása során még nem, csupán a jelen perben hivatkoztak, másrészt mert e kérdés nem képezhette a jelen per tárgyát, az elszámolásra csak a szerződő felek között kerülhet sor. A felperesek a jogviszonnyal összefüggő igényeiket bírósági úton érvényesíthették volna, illetve érvényesíthetik jelenleg is.

V.

[29] Az elsőfokú ítélet keresetük szerinti megváltoztatása és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalása iránt a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság a részben helyesen megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le, másrészt a tényállás egy része maga is iratellenes, az erre alapított jogi következtetése emiatt tévesek.

[30] Iratellenes az a megállapítás, hogy az Audi RS6 típusú gépjármű bérbeadó részére történő átadása önkéntes volt. A gépjármű átadására a jelenlévő rendőr utasítására került sor, ami formális határozat hiányában is megalapozhatja az alperes Ptk. 6:548. §-a szerinti felelősségét, aminek speciális előfeltétele is megvalósult a feljelentés iránti igénye jelzésével. A bérbeadó képviselője ugyanis - még azelőtt, hogy feljelentést tett volna - rendőr kíséretében jelent meg a II. r. felperes lakóhelyénél, s a járőr nyomtatékosan felhívta a II. r. felperes figyelmét arra, hogy a járművet át kell adnia. Ez ellen a II. r. felperes már a helyszínen tiltakozott, feljelentést kívánt tenni, ezt azonban sem akkor, sem később nem vette fel a nyomozóhatóság. Az is azt támasztja alá, hogy nem önként került sor az Audi átadására, hogy annak okmányait a nyomozóhatóság lefoglalta, s azt a bérbeadó a saját kulcsával vette birtokába.

[31] A másik iratellenes tényállási elem az, hogy a HUMBAUR típusú utánfutó nem került lefoglalásra, illetve az, hogy az utánfutó vonatkozásában nem éltek jogorvoslattal. Az alperes 2020. december 10. napján kelt határozata egyértelműen rögzítette, hogy a kutatást a HUMBAUR jármű átvizsgálásával együtt kell végrehajtani és a kutatás, majd az azt követő lefoglalás vonatkozásában bejelentett panaszt tekintette az ügyészség alaposnak. Amennyiben a kutatás vonatkozásában megállapítást nyert annak jogellenessége, úgy a

kutatáson alapuló - a HUMBAUR utánfutó tekintetében 2020. december 14. napján elrendelt - ingó lefoglalás is szükségképpen jogellenes.

[32] Az egyéb tekintetben helyesen megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság tévesen következtetett arra, hogy - a lefoglalás megszüntetését követően - a perrel érintett ingóságok (a három jármű) bérbeadónak történő kiadása jogszerű volt. Ezt az elsőfokú bíróság - téves jogi kiindulópont alapján - arra alapította, hogy a kölcsönszerződések felmondása miatt az I. r. felperes jogosulatlan használónak minősült, így a lefoglalás megszüntetését követően az ingók visszaszolgáltatására a Be. 321. § (1) bekezdése irányadó. Minden alap nélkül minősítette az elsőfokú bíróság a felpereseket jogosulatlan használóknak, a felmondás jogszerűsége nem volt vizsgálható, sem az alperes, sem e perben a bíróság által. Azzal, hogy az alperes ezt vizsgálat tárgyává tette, túlterjeszkedett hatáskörén, amit az elsőfokú bíróság ítélete [25] bekezdése maga is megállapított. Emiatt a 2020. december 10. és december 11. napján kelt határozatok hatályon kívül helyezése csak azt eredményezte, hogy az eredeti állapotot kellett volna helyreállítani, s nem a Be. 321. § (1) bekezdése alapján kellett volna az alperesnek eljárni.

[33] Az elsőfokú ítélet [34] bekezdésében tévesen hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a gazdasági társaság² tulajdonjogával kapcsolatban észszerű kétség nem merült fel, így a Be. 321. § (1) bekezdése szerint járhatott el az alperes. A keresetlevélhez csatolt levelezésben maga a bérbeadó nyilatkozott úgy, hogy számlái zárolás alá kerülhetnek és az eredeti lízingbeadó visszaveszi a lízingelt járműveket. Ebből következően azoknak nem is a bérbeadó volt tulajdonosa. Ha a felmondás jogszerűsége kapcsán az elsőfokú ítéletben foglaltak értékelést nyerhetnek, úgy annak figyelembevétele sem mellőzhető, hogy a bérbeadó és a lízingbeadó közötti vita sem képezheti jelen per tárgyát.

[34] Azzal, hogy az alperes nem az eredeti állapotot állította helyre, durván beavatkozott az I. r. felperes és a bérbeadó elszámolási vitájába, az ingók véglegesen kikerültek a felperesek birtokából (a járművek jelenlegi feltalálási helye ismeretlen). A felperesek ezáltal elveszítették azon biztosítékaikat, mely a bérleti szerződés szerinti elszámolás lehetőségét megteremtették volna. Értékelendő az is, hogy a HUMBAUR utánfutó esetében már a teljes vételár kiegyenlítést nyert.

[35] A II. r. alperes sérelemdíjra vonatkozó igénye elutasítása is törvénysértő. Az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben a felperesek az alperes intézkedésének jogszerűségét nemhogy nem vitatták, hanem azzal szemben eredményes panaszt nyújtottak be.

VI.

[36] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperesek másodfokú perkölségben marasztalását kérte.

[37] Arra hivatkozott, hogy a fellebbezésben foglaltakkal szemben a bérbeadó képviselője nem rendőr kíséretében jelent meg a II. r. felperes lakóhelyénél, az eljárás során általa csatolt hangfelvételtől is kitűnően a járőr - a bejelentő hívása alapján - csak akkor érkezett a helyszínre, amikor a bérbeadó képviselője már ott volt. Az Audi gépjármű

önkéntes átadását a II. r. felperes által az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozat nem cáfolja, kényszerítést ő sem említ, erre vonatkozó bizonyítékot nem terjesztett elő, azt cáfolja az általa csatolt hangfelvétel is.

[38] Ha a 112-es hívószámra bejelentés érkezik, akkor – kivéve a teljesen komolytalan bejelentéseket – az ügyelet járőrt küld a helyszínre. A helyszínen eljáró járőrnek nincs módja feljelentés felvételére, hiszen ő a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 32/2011. (IX.22.) BM rendelet – a továbbiakban: szolgálati szabályzat – szerint közrendvédelmi járőrszolgálatot lát el. A konkrét esetben a járőr eljárása megfelelt a szolgálati szabályzat 89. §-ában foglaltaknak, nem kellett írásbeli jelentésnek készülni, elegendő volt szóban jelentést tennie.

[39] A HUMBAUR utánfutó már az első határozattal lefoglalásra került, amiatt kellett még egy határozatot hozni, mert az nem volt ott fellelhető a felpereseknél, így a lefoglalás nem volt foganatosítható, ezen újabb határozat vonatkozásában pedig a felperes nem élt kifogással.

VII.

[40] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

[41] Az Audi és az Iveco járművek bérleti szerződése értelmében az I. r. felperes havi díj fizetésére volt köteles, majd a bérleti idő lejárta után a járműveket – a szerződésben rögzített áron - megvásárolhatta. A gépkocsi korábbi bérlője (az gazdasági társaság1) és az I. r. felperes között 2018. augusztus 31. napján megállapodás jött létre az üzembentartói szerződésből eredő jogok – kötelezettségek átruházása tárgyában. A korábbi bérlő által megfizetett díj és az Audi gépjárműhöz vásárolt tartozékok (egy garnitúra alumínium felni téli gumiabronccsal; fényezést védő kerámiabevonat és kavicsfelverődés elleni védőfólia) akként kerültek elszámolásra, hogy azok ellenértéke a II. r. felperes által a korábbi bérlő részére nyújtott tagi kölcsön tartozásba került betudásra. (1/F/2.3.)

[42] A 2020. december 11. napján kelt foglalási jegyzőkönyv szerint csak az IVECO típusú gépjármű volt fellelhető a helyszínen, melyet az alperes „helybenhagyólag” lefoglalt. A jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a gépjármű a kereset szerinti gumiabroncsokkal felszerelt (6/A/6.).

[43] A HUMBAUR utánfutó (és iratai) ország1ban a cég1 telephelyén került tárolásra (6/A/10.). Az alperes nevesítés nélkül „bűncselekményből származó tárgy” lefoglalását rendelte el 2020. december 14. napján kelt 1.../8.../13/2020.bü. számú határozatával (6/A/7.). A lefoglalás foganatosítása alkalmával került a II. r. felperes részéről átadásra a HUMBAUR utánfutó forgalmi engedélye és törzskönyve (6/A/8. alatti lefoglalási jegyzőkönyv).

[44] A II. r. felperes kizárólag az első (2020.12.10-én kelt) alperesi határozat és az ahhoz kapcsolódó 2020. december 11-i lefoglalás végrehajtása miatt élt panasszal. A 1.../8...-13/2020.bü. számú lefoglalást elrendelő határozat és a 2020. december 14-i lefoglalás kapcsán, valamint a 2020. december 11-én lefoglalt ingók lefoglalásának megszüntetéséről és

azok bérbeadónak történő kiadásáról szóló határozat, illetve a HUMBAUR jármű iratai lefoglalásának megszüntetése és azok bérbeadó képviselője részére kiadását elrendelő határozat ellen nem éltek a felperesek jogorvoslattal (6/A/11.).

VIII.

[45] Mindenekelőtt arra mutat rá az ítéltábla, hogy a fellebbezést - a Pp. 376. § a-c) pontjaiban foglalt kivételek fennállta hiányában - tárgyaláson kívül bírálta el, és azt nem találta alaposnak.

[46] Az elsőfokú bíróság a fenti - csupán az érthetőség miatti - kiegészítéssel a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése és annak indokolása – az indokolás részbeni helyesbítése mellett – helytálló, annak megváltoztatására a felperesek fellebbezésében foglaltak nem adtak alapot.

[47] Alaptalannak találta az ítéltábla a felperesek iratellenességgel kapcsolatos hivatkozását. Az e körben nem vitatott tényállás szerint az Audi gépjármű 2020. december 1. napján nem került lefoglalásra (ekkor még eljárás sem volt folyamatban). E napon csupán rendőri intézkedésre került sor, majd 2020. december 11. napján – az előző napon elrendelt lefoglalás végrehajtása során - is csak az Audi iratait és egy indítókulcsát a foglalta le az alperes, annak ismeretében, hogy magát a gépjárművet a bérbeadó már 2020. december 1. napján, a nála lévő pótkulccsal elvitte. A felperesi képviselő nyilatkozata szerint a rendőrajárőr a helyszínen nem nyúlt hozzá semmihez és senkihez, nem fenyegetett meg senkit. Fizikailag még a gyermekülés kiszerezésében sem segédkezett, jelezve, hogy az az utasítása, hogy nem folyhat bele, nem nyúlhat hozzá semmihez. (12. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldal utolsó bekezdés) A járőr helyszíni eljárásával összefüggésben a felperesek nem éltek panasszal, nem tettek feljelentést. Ennek fényében az elsőfokú ítéletben – a jármű önkéntes átadásával kapcsolatban - megállapított tényállás helyesbítésre nem szorul.

[48] Tévesen hivatkoztak a fellebbezésükben a felperesek arra is, hogy iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a HUMBAUR utánfutó lefoglalása ellen nem éltek kifogással.

[49] Magában az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás helyes, az elsőfokú ítélet jogi indokolása [23] és [38] bekezdésében foglaltak azonban a helyesen megállapított tényállással valóban nem állnak összhangban. A Be. 308-310.§-a rendelkezik a lefoglalás elrendeléséről, a Be.311.§-a pedig a lefoglalás végrehajtásáról, s mindkettő ellen benyújtható panasz. Az alperes első - 2020. december 10. napján kelt - határozata lefoglalást és kutatást rendelt el, a kutatás kapcsán az Iveco gépjárműre és a HUMBAUR utánfutóra nevesítetten is utalt. Ennek alapján került sor az Iveco gépjármű lefoglalására sor „helybenhagyólag”, ami az érintett őrizetében hagyásnak feleltethető meg (Be.311.§ (1) bekezdés c) pont). A HUMBAUR utánfutó nem volt a helyszínen, így annak kapcsán a lefoglalás végrehajtására nem került sor. A határozatot és a lefoglalás végrehajtását is érintette a felperesi panasz.

[50] Az utánfutó kapcsán a lefoglalás végrehajtására nem került sor. A 2020. december 14-én kelt (az alperesi érvelés szerint ismételt) nevesítés nélkül „bűncselekményből származó

tárgy” lefoglalását elrendelő 1.../8.../13/2020.bü. számú határozat alapján a lefoglalás foganatosítása (végrehajtása) során 2020. december 14-én csak az utánfutó iratai kerültek lefoglalásra birtokbavétellel (Be.311.§ (1) bek a) pont), az utánfutó kapcsán a lefoglalás végrehajtására sem birtokbavétellel, sem „az érintett őrizetében hagyás” („helybenhagyólag”) fordulattal nem került sor (6/A/7. és 6/A/8.). Ennek fényében nem az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás, hanem csak annak jogi indokolása szorult annyiban pontosításra, hogy nem a HUMBAUR utánfutó lefoglalása, hanem csak az utánfutó iratainak lefoglalása, illetve a bérbeadónak történő kiadása kapcsán mulasztották el a felperesek jogorvoslati jogait gyakorolni.

[51] A fentieknek azonban a jogvita érdemi elbírálása szempontjából két okból sem volt jelentősége. Egyrészt amiatt, mert a kereset szerint a felpereseket a birtok elvesztésére alapítottnak ért kár szempontjából nem a lefoglalást elrendelő határozatoknak és a lefoglalás végrehajtásának, hanem a lefoglalást megszüntető és a ténylegesen le is foglalt ingókat a bérbeadó részére kiadni rendelő alperesi határozatoknak volt jelentősége és a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség speciális feltételének fennállta (a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőség kimerítése) is ennek kapcsán volt vizsgálendő. Másrészt amiatt, mert – ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott - a keresettel érintett vagyontárgyak vonatkozásában előterjesztett kárigény egyes általános és szükségképpen feltételeinek (okozati összefüggés, kár bekövetkezése) fennállta sem igazolt.

[52] Az alperes által ténylegesen le is foglalt ingók (Iveco és kerékgarnitúrája, kulcsok, iratok) vonatkozásában a felperesek a lefoglalást megszüntető és a ténylegesen le is foglalt ingókat a bérbeadó részére kiadni rendelő alperesi határozatok ellen nem éltek jogorvoslati lehetőségeikkel. A határozatok szerint a kiadni rendelt dolgok csak a panaszjog lejártá, illetve panasz esetén annak elbírálása függvényében lehettek volna a bérbeadó részéről átvehetők, azaz a jogorvoslat az állított kár elhárítására alkalmas lehetett volna. A panasz, mint rendes jogorvoslat kimerítésének lehetősége a ténylegesen le is foglalt ingóságok vonatkozásában kizárja a Ptk. 6:548. §-ában foglaltak alkalmazását.

[53] A felperesek vagyon kártérítési igényüket a keresetben megjelölt járművek és tartozékok „piaci” (forgalmi) értéke alapján terjesztettek elő. Ugyanakkor a felperesek – nem vitásan - nem voltak az Audi és Iveco járművek tulajdonosai, s a tulajdonjog megszerzését a HUMBAUR utánfutó vonatkozásában sem igazolták. Emiatt az a körülmény, hogy - a tényleges tartalma szerint - általuk al-lízingszerződés alapján használt járművek kikerültek a birtokukból, nem értelmezhető a forgalmi érték megtérítésére irányuló kártérítési igény kapcsán kárként, csak az ingók birtokából kerültek ki, s a használat lehetősége szűnt meg. Kétségtelen, hogy a járművekkel együtt kikerültek a felperesek birtokából a járművekre felszerelt, illetve abba beszerelt - a felperesek tulajdonának állított ingóságok is (felnik és abroncsok, gyermekülés, védőfólia). Önmagában azonban a birtokviszonyok megváltozása nem azonosítható a felperesek vagyonában bekövetkezett értékcsökkenéssel. A felperesek nincsenek attól elzárva, hogy e tartozékokkal kapcsolatos igényüket a bérbeadóval vagy a járművek tulajdonosával, illetve a befizetett bérleti díjakra vonatkozó elszámolási igényüket a bérbeadóval szemben érvényesítsék, illetve amennyiben - előadásuknak megfelelően - a HUMBAUR utánfutó tulajdonjogát már valóban megszerezték, úgy annak kiadása iránt érvényesítsenek igényt az utánfutó jelenlegi birtokosával szemben. (Vagyoni kár, illetve annak igazolása hiánya.)

[54] Amennyiben a kereset tárgyát képező ingóságok birtokának elvesztésével összefüggésben megállapítható is lenne, hogy a felpereseket kár érte, az az Audi és a HUMBAUR járművek viszonylatában nem áll okozati összefüggésben az alperes keresetben sérelmezett magatartásával. Az Audi és a HUMBAUR járművek kapcsán a lefoglalás végrehajtására nem került sor, a lefoglalás végrehajtása csak az iratokat és az Audi kulcsát érintette. Magát a két járművet maga a bérbeadó szállította el a felperesektől. (Okozati összefüggés hiánya.)

[55] Az Audi gépjármű birtokbavételével kapcsolatos 2020. december 1-i rendőri intézkedéssel összefüggésben sem volt megállapítható az alperes terhére a közigazgatási jogkörben okozott vagyoni kárért, illetve - a Ptk. 2:52.§-a (2) bekezdése utaló rendelkezése értelmében - a sérelemdíjért fennálló felelősséget megalapozó magatartás. Helyesen mutatott rá arra az elsőfokú bíróság, hogy 2020. december 1. napján a járőr csak a jogszabályban előírt intézkedési kötelezettségét teljesítette. A felperesi képviselő fentiekben hivatkozott előadása szerint a járőr eljárása a jogszabály biztosította keretek között maradt, így a Ptk. 6:520. § d) pontja szerinti jogellenességet kizáró ok áll fenn. Csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy helyesen utalt arra az elsőfokú ítélet [39] bekezdése, hogy a Ptk. 2:52. § (2) bekezdéséből még jogsértés bizonyítása esetén sem következne automatizmusként az, hogy a sérelemdíj iránti igény is alapos (Kúria Pfv. IV. 21.764/2015., közzétéve BH 2016. 241). Önmagában a bérbeadó és a felperesek között kialakult vita kapcsán megvalósult rendőri jelenléttel összefüggő - a II. r. felperes által állított - pszichés megterhelés, még az intézkedés indokolatlansága esetén sem ad alapot olyan fokú és jellegű nemvagyoni sérelem - köztudomás alapján történő - megállapítására, mely sérelemdíj igényt alapoz meg. Megjegyzi az ítéltábla azt is, hogy a fellebbezésben foglaltakkal szemben jogorvoslattal a felperesek a 2020. december 1-i rendőri intézkedés kapcsán nem éltek, a sérelemdíj igény pedig azzal összefüggésben került előterjesztésre.

[56] Annyiban volt helytálló a felperesek fellebbezési érvelése, hogy az elsőfokú ítélet bérbeadó és az I. r. felperes jogviszonyának megszűnésével és a bérbeadó tulajdonjogával kapcsolatos hivatkozásai részben önellentmondóak, részben szükségtelenek voltak, ezért az ítéltábla azokat mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásából {[27] és [33] bekezdés}.

[57] Abban a kérdésben történő állásfoglalás szükségtelen, hogy az ügyészség határozata folytán a Be. 321. § (1) bekezdése alkalmazása helyett a lefoglalt ingóságokat annak kellett volna-e visszaadni, akitől azt lefoglalták, mert az ezzel kapcsolatos felperesi igény a lefoglalást megszüntető határozat ellen előterjesztett panasz keretében lett volna érvényesíthető. Ha ennek kapcsán tévedett is az alperes, úgy - a jogorvoslati jog gyakorlásának elmaradása miatt - e tévedésével kapcsolatos felelősségének megállapítása kizárt.

[58] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[59] Az eredménytelenül fellebbező felperesek a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeiket a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján maguk viselik, ugyanakkor a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek megtéríteni az alperes másodfokú perköltségét, melyet az ítéltábla – kerekítéssel - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja és

(5) bekezdése alapján az alperest képviselő jogtanácsos munkadíjában határozott meg. A fellebbezési pertárgyérték az I. r. felperes esetében 54.125.458,-Ft (94.200,- € x360Ft+ 20.000.000,-Ft+213.458,-Ft), a II. r. felperes esetében 19.309.000,-Ft (49.650,- € x 360Ft + 435.000,-Ft+1.000.000,-Ft) volt.

Győr, 2022. április 13.

Dr.Maurer Ádám s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mészáros Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Sarmon Hedvig s.k.
bíró